

بررسی وضعیت مسمومیت دارویی در گروه‌های سنی مختلف: یک مطالعه مروری

نسترن دژگام^{۱*}، امیرعلی علی‌زاده^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد اتاق عمل، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

نسترن دژگام: nastarandezhgam@yahoo.com

چکیده

هدف: مسمومیت‌های دارویی یکی از علل شایع بستری بیماران در بیمارستان و علت اصلی مرگ‌ومیر می‌باشند که با پیش‌گیری و درمان به‌موقع می‌توان از میزان مرگ‌ومیر ناشی از آن‌ها کاست. هدف از این مطالعه مروری بررسی وضعیت مسمومیت دارویی در گروه‌های سنی مختلف می‌باشد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مروری در سال ۱۴۰۲ انجام شد. پایگاه‌های اطلاعاتی PubMed، Google scholar و Scopus با استفاده از کلیدواژه‌های مسمومیت، داروها، مسمومیت دارویی جستجو شد. مقالاتی که در فاصله زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ به چاپ رسیده بودند، استخراج گردید. مجموعاً ۲۰ مقاله جمع‌آوری شد. با حذف مقالات غیرمرتبط، نهایتاً ۱۴ مقاله مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: مسمومیت‌های دارویی شایع‌ترین نوع مسمومیت در سراسر جهان می‌باشند که می‌توانند ماهیت عمدی یا غیرعمدی داشته باشند. نوع غیرعمدی به‌دلیل تداخلات دارویی، مشکلات فیزیولوژیکی بدن مانند نارسایی کبد و کلیه و استفاده نادرست توسط کودکان و بزرگسالان بالای ۵۰ سال و نوع عمدی به‌دلیل مصرف زیاد دارو توسط بزرگسالان برای اقدام به خود مسموم‌سازی و خودکشی رخ می‌دهد و بیشتر در سنین نوجوانی و جوانی دیده می‌شود. براساس داده‌های حاصل از مقالات مورد بررسی، ۷۸٪ از موارد مسمومیت‌های دارویی از نوع عمدی و به قصد خودکشی بوده که ۲۰/۲٪ موارد سابقه مشکلات روانی داشتند. شایع‌ترین داروهای مورد استفاده جهت مسمومیت شامل ضدافسردگی‌های سه‌حلقه‌ای (۲۱٪)، بنزودیازپین‌ها (۱۵/۱٪)، اپیوئیدها (۷/۹٪) و ترامادول (۷/۱٪) می‌باشد.

نتیجه‌گیری: به‌دلیل شیوع بالای موارد مسمومیت و عوارض آن لازم است در زمینه کاهش استفاده از داروهایی که باعث مسمومیت می‌شوند اطلاع‌رسانی گردد و از دسترسی آسان و بدون نسخه به داروها جلوگیری شود. همچنین از دیگر موارد می‌توان به توجه بیشتر به گروه‌های پرخطر، ارائه خدمات مشاوره‌ای، ارائه آموزش‌های لازم درمورد نحوه توزیع و نگهداری داروها و استفاده از سیستم ثبت موارد مسمومیت دارویی توسط مدیران اشاره نمود.

واژه‌های کلیدی: مسمومیت، داروها، مسمومیت دارویی

Investigating the state of drug poisoning in different age groups: a review study

Nastaran Dezhgam^{1*}, Amirali Alizadeh²

1- Master Student of Operating Room Technology, Faculty of Allied Medicine, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

2- Master Student of Operating Room Technology, Faculty of Nurse and Midwifery, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

Nastaran Dezhgam: nastarandezhgam@yahoo.com

Introduction: Drug poisoning is one of the most common causes of hospital admission and the main cause of death, which can be reduced with timely prevention and treatment. The purpose of this review is to investigate the state of drug poisoning in different age groups.

Methods and Materials: This review was conducted in 1402. PubMed, Google Scholar and Scopus databases were searched using the keywords poisoning, drugs, and drug poisoning. The articles that were published between 2010 and 2023 were extracted. A total of 20 articles were collected. By removing irrelevant articles, finally, 14 articles were examined.

Results: Drug poisoning is the most common type of poisoning worldwide, which can be intentional or unintentional in nature. The unintentional type occurs due to drug interactions, physiological problems of the body such as liver and kidney failure, and improper use by children and adults over 50 years of age, and the intentional type occurs due to excessive drug consumption by adults for self-poisoning and suicide and it is mostly seen in teenagers and young adults. Based on the data obtained from the reviewed articles, 78% of the drug poisoning cases were intentional and suicidal, and 20.2% of the cases had a history of mental problems. The most common drugs used for poisoning include tricyclic antidepressants (21%), benzodiazepines (15.1%), opioids (7.9%) and tramadol (7.1%).

Conclusion: Due to the high prevalence of cases of poisoning and its complications, it is necessary to inform about reducing the use of drugs that cause poisoning and prevent easy access to drugs without a prescription. Also, among other things, we can mention more attention to high-risk groups, providing consulting services, providing necessary training on how to distribute and store drugs, and using the system for recording drug poisoning cases by managers.

Keywords: poisoning, drugs, drug poisoning

